

ארגון רבני צהר

צהר לאתיקה

הרב יובל שרלו
ראש תחום אתיקה בצהר
טל. 052-7906483
ycherlow@gmail.com

רחוב הסלאכה 1
לוד 71520
טל. 0523286269
פקס. 08-9152280

office@tzohar.org.il
www.tzohar.org.il

בס"ד

לקראת שבת וישלח תשע"ו, בשבוע יום הנגישות הבינלאומי

המכתב הראשון על כינון שבת נגישות

מה זימן את כתיבת המכתב הזה ?

אחת מהתופעות הבינלאומיות, שאור וצל משמשים בהן בעירובוביה, היא מערכת ענפה של ימים בינלאומיים, שמבקשים לכנס את כל מי שצלם א-לוהים בו, להתייחס לנושא מסוים. מטבע הדברים, ימים אלה נקבעים על פי התאריך הלועזי; מטבע הדברים, חלק מימים אלו מנוגדים לתורת ישראל, ולעתים אף מדובר בנושאים הזויים; ואף על פי כן, יש הרבה ימים מתאימים לנו מאוד, ואנחנו יכולים להשתלב בהם, ואף להביא את בשורתה המיוחדת של תורת ישראל בתחומים אלה.

אחד מימים חשובים אלה הוא השלישי בדצמבר למנינם, והוא יום הנגישות הבינלאומי.

הצורך:

בקהילות שאנו חיים ומכהנים בהן יש מספר רב של אנשים שבית הכנסת כמו שהוא, כמו גם מקומות אחרים הקשורים לחיי הקודש בקהילה, אינם נגישים להם. בדרך כלל, אין אנו נותנים את דעתנו להם, כיוון שבעיות נגישות מזוהות אצלנו עם כיסאות גלגלים או קביים. מבט מעמיק יותר בשני כיוונים יגלה את היקף הבעיה.

ראשית, הנגישות אינה רק ההגעה למקומות מסוימים אלא גם מגבלות אחרת, כגון סידורים שאינם מתאימים למי שמתקשים בראייתם או הקושי של מי שאינו שומע היטב ליטול חלק בכל מה שנעשה בקהילה או שירותים שאינם מתאימים לחולי מעיים ועוד ועוד.

שנית, רבים מחברי הקהילה סובלים מבעיית נגישות גם אם אינם יושבים על כיסא גלגלים, כגון: חולי לב, נשים, מי שמתקשים בהליכה, נשים עם עגלות תינוקות ועוד.

למעשה, מדובר בשני סוגים של נגישות, נגישות פיזית למקום ונגישות השירות שבמקום.

שפע הנבואות במקרא, שבהן מבקרים הנביאים את העם המקריב קרבנות אך אינו רגיש לצדק ולמשפט ואינו שת לבו למי שהם "שקופים", כלומר הגר והיתום והאלמנה והעני, ואמירתו החריפה של הנביא ישעיהו, "למה לי רוב זבחיכם יאמר ה'", מחייבים אותנו להניע מהלך של צדק מצד אחד ומהלך של חסד מצד שני, במקדש המעט שלנו ובסובב אותו. וכאן המקום לבקש מכל אחד ואחד מאתנו להיות מודע לעניין זה ולחשוב מה אנו יכולים לעשות כדי לשפר את המצב.

בימים אלה, שאור וצל משמשים בהם בערבוביה, הולכים ומתרבים ימי ציון בינלאומיים בניסיון לכנס בכפיפה אחת את כל מי שצלם א-לוהים בו לתת את דעתו לעניין מסוים. מטבע הדברים, ימי הציון הללו נקבעים על פי התאריך הלועזי, ומטבע הדברים חלק מהם מנוגדים לתורת ישראל, ולק מהם אף עוסקים בדברי הבאי. אף על פי כן, יש מהם שראוי לנו לאמץ את הרעיון הגלום בהם, ואף להביא את בשורתה המיוחדת של תורת ישראל.

ארגון רבני צהר

צהר לאתיקה

הרב יובל שרלו
ראש תחום אתיקה בצהר
טל. 052-7906483
ycherlow@gmail.com

רחוב הסלאכה 1
לוד 71520
טל. 0523286269
פקס. 08-9152280

office@tzohar.org.il
www.tzohar.org.il

אחד מן הימים החשובים הוא "יום הנגישות הבינלאומי", החל ביום 3 בדצמבר. יום זה חל השנה בשבוע שאנו קוראים בו את פרשת "וישב". על רקע זה נכתב מכתבנו זה. אנו מציעים לכם לתת את דעתכם לעניין זה בשבת זו כדי ללכת בדרכה של התורה ולקדם את הנושא.

שלושה סוגי מקורות נבדלים זה מזה מחייבים אותנו לעסוק בעניין זה:

א. **המקורות ההלכתיים:** אני מצרף בנפרד הפניה למאמרים הכוללים חלק מן המקורות העיקריים העוסקים בעניין זה.

ב. **המקורות המוסריים:** בראש אלה עומד הציווי "ועשית הישר והטוב", ובעקבותיו כל ספרות המוסר.

ג. **החוק בישראל:** החוק מחייב הנגשת מקומות ציבוריים בין בתכנון ובנייה של מקומות חדשים, שבהם יש תביעה לנגישות מלאה, ובין של מקומות קיימים, שבהם החוק מעניק גמישות בעניין הנגישות עקב התחשבות בקשיים במה שכבר קיים. המידע על החוקים השונים נמצא באתר נציבות שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

הקשיים

בבניין חדש, ההנגשה היא חלק בלתי נפרד של תכנונו. ואם יש מודעות לעניין זה, בדרך כלל ההנגשה קלה מבחינה טכנית. ברם, ברוב הקהילות מדובר על בניין קיים שהנגישות בו ירודה, והנגשתו עשויה להציב אתגר הנדסי לא קל. זאת ועוד. מדובר בהוצאה כספית ניכרת, שרוב הקהילות מתקשות לעמוד בו. לא ניתן להתעלם מן הקשיים האלה, שלעתים עושים את מלאכת ההנגשה בלתי אפשרית. אנחנו חייבים להיזהר שלא להציב לעצמנו משימות שלא נוכל לעמוד בהן.

מה אנו מציעים לעשות?

תשובתנו: להתחיל, להתחיל בקהילות שלנו, להתחיל בשלושה צעדים ראשונים.

ראשית. עלינו להציג בפני עצמנו ובפני הקהילה את התמונה המלאה, החזונית, המוסרית והחוקית: כיצד בית הכנסת שלנו צריך להיראות כשהוא עומד בכל תנאי ההנגשה. אין עדיין מסמך מסודר בדבר הנגשת בתי הכנסת, אך ניתן להסתייע בינתיים במאמר המבהיר למה הכוונה הנמצא באתר נגישות ישראל. נכון יהיה אפוא שתדפיסו את המאמר הזה ותפיצו אותו בין חברי קהילתכם.

שנית, לעשות צעד ראשון, כגון: קניית כמה סידורים עם אותיות גדולות; לבדוק אם יש רווח מתאים בבית הכנסת המאפשר לכיסא גלגלים לעבור בו, וכדומה.

שלישית. לבחון עם הנהלת בית הכנסת או המוסד התורני אם ניתן לקבוע אחוז מסוים של התקציב לשיפור הנגישות.

אני מאמין שמדובר לא רק במצוות התורה, אלא גם בתנאי יסודי לקבלת תפילותינו ברצון. זאת, לאור דברי הנביאים, המדברים על היחס בין התשתית המוסרית לבין התקבלות התפילה ברצון.

ארגון רבני צהר

צהר לאתיקה

הרב יובל שרלו
ראש תחום אתיקה בצהר
טל. 052-7906483
ycherlow@gmail.com

רחוב הסלאכה 1
לוד 71520
טל. 0523286269
פקס. 08-9152280

office@tzohar.org.il
www.tzohar.org.il

הצעה לקיום השבת

למכתב זה מצורף חומר נוסף העוסק בהיבטים שונים של הנושא, וכן דף מקורות שיכול להיות בסיס לשעור בנושא.

בנוסף, מניסיוני אני יכול להעיד כי אחד המקורות המופלאים ביותר ללימוד בציבור, כאשר עוקבים אחר כל מערכת השיקולים, הוא תשובתו של ר"מ פיינשטיין זצ"ל בשאלת ההיתר לעיוור להיכנס לבית הכנסת עם כלב הנחייה שלו. ראה איגרות משה, חלק א, אורח חיים, סימן כה.

להלן רשימת מאמרים בעניין ההנגשה. חומר נוסף תוכלו למצוא באתר צהר:

- על נגישות ודת <http://veredbitan.wix.com/inyan> gisha#!c24xd-shel-
- בתי כנסת - היבטי נגישות: <http://aisrael.org/?CategoryID=678&ArticleID=18250>

מאמרים ובהם מקורות תורניים:

- מאמרו של הרב יהודה זולדן בספרו שבות יהודה וישראל, על חובת הציבור בתחום ההנגשה. מצורף למכתב.

• מאמר ובו מקורות תורניים רבים:
http://media.wix.com/ugd/d50e37_4506d7eccea44ae5b8204bf8ee663435.pdf

כאמור, עיקרה של השבת הוא בקבלת החלטה קהילתית להתקדם צעד נוסף בהנגשת בית הכנסת.

בברכה,
הרב יובל שרלו
ראש תחום האתיקה בצהר

